

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagoc)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO 4115 — BARCELONA

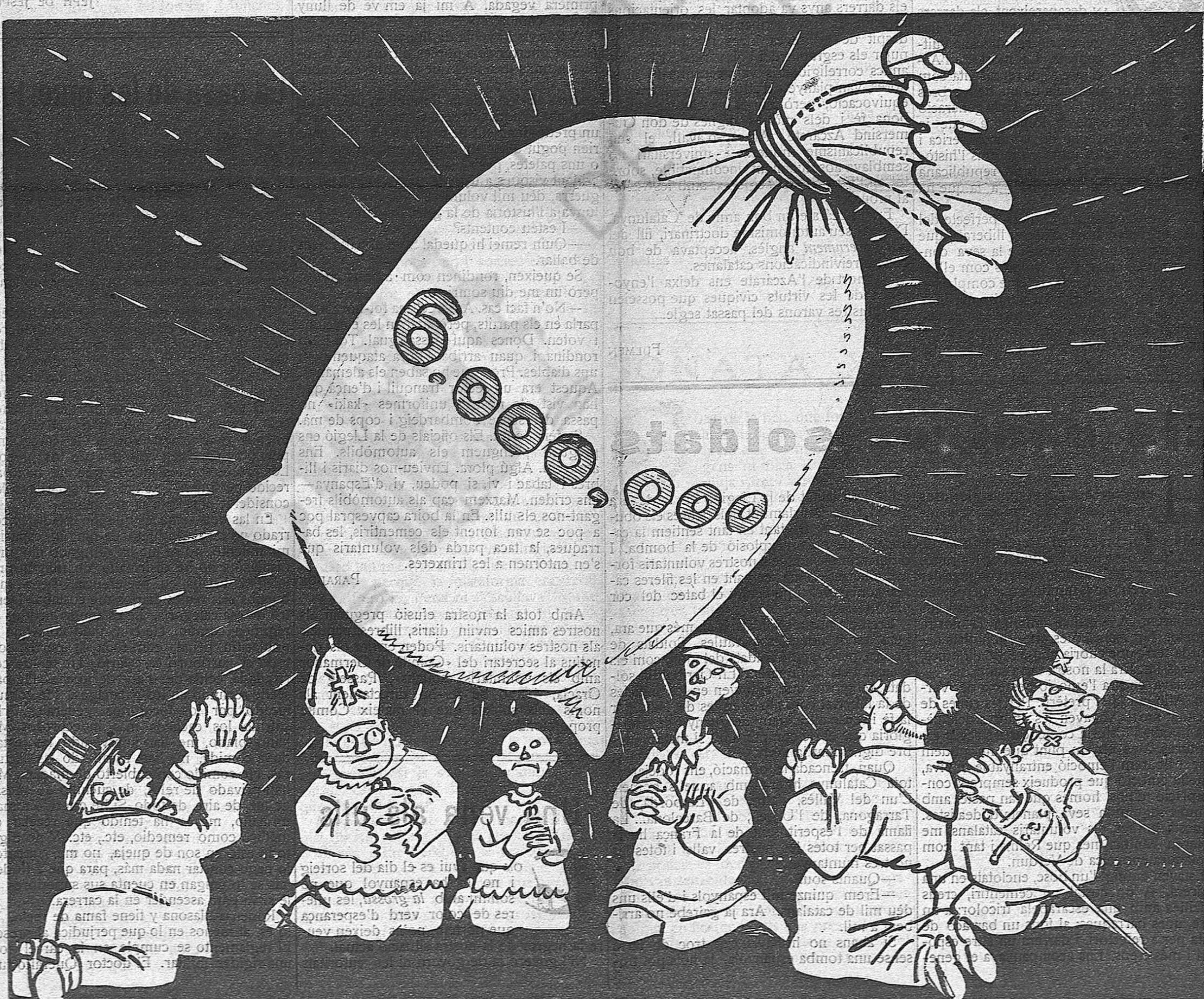
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 150. — ESTRANGER, 250

LA GRAN RIFADA

Única solució de la «crisi», segons particular opinió dels espanyols.

L'altre enemic

Heu's-aquí que el temps ara se'n declara en contra. Per tota la península i per les seves mars, els furiosos temporals s'estenen. Tenim ja davant un duríssim hivern de escassetat i de misèria, i ara les ires del cel venen a fer més greu el conflicte, a posar més negrals al quadre tètric.

Temps, mal temps, tu no tens seny, i per tant no tens culpa. Tu no sabs el mal ni el bé que fas. Tu ets la fatalitat. Tu ròdoles a l'empenta de les forces desfermades. I, no obstant, els homes et maleixen quan fas malvestats. I aqueixos mateixos homes, omplen el món amb les malvestats de la guerra, més horribles encara que les del temps enemic.

Tu no ets culpable, temps, de les desgràcies que causes. Però de les desgràcies de la guerra, pitjors que les teves, en són culpables uns quants homes a qui el món ja senyala i a qui l'història no perdonarà.

L'Azcárate

AN desapareixen els darrers homes d'aquella magnífica generació republicana vuitcentista. La mort de l'Azcárate se'n representa com la caiguda d'un altre dels últims bells arbres sortits d'un planter magnífic. Es la generació de la Revolució de la República, que ja quasi ha desaparegut de la terra ibèrica i que, pel camí de la mort, entra dins l'història. Val a dir que la generació republicana vuitcentista era molt superior a la que ha vingut després.

L'Azcárate constituia el tipus perfecte del professor universitari d'idees liberals, que fa política per un imperatiu de la seva consciència ciutadana. En els homes com ell, la política és un deure estricte, que compleixen amb una pulcritud i amb una inalterable serenor. Aqueixos homes estan constantment dins la política, en compliment dels seus deures de ciutadans, però no es confo-

nen amb el polític professional, que té la política com a ofici i que converteix en un fi les lluites dels partits, les quals no haurien d'ésser més que un medi. En aquest punt, l'Azcárate era de la mateixa fusta que En Pi i Margall, En Salmerón i En Giner de los Ríos.

Com a mentalitat, l'Azcárate no era certament una gran figura. No podem dir que fos un pensador, ni un teòricista. Era un home de càtedra, de gran cultura i de gran intel·ligència, curiós i sabedor del moviment polític i social del món.

L'Azcárate recordava, a Espanya, el tipus polític anglès. Posat a Anglaterra, hauria estat un excel·lent parlamentari del partit liberal. Hi havia en ell l'amplitud de les idees democràtiques, la correcció del gentleman i la ponderació del bon seny.

Les seves idees republicanes no anaven gaire enllà en el camí del radicalisme. Però el radicalisme seriós no l'espantava pas. En els darrers anys va adoptar les orientacions reformistes, i va arribar un moment que, a despit de les seves idees republicanes, va pujar els esgraons del Palau reial. Els seus antics correligionaris van censurar-lo aleshores, van planye's d'allò que creien era una equivocació; però ningú va dubtar de la bona fe i dels mobils dignes de don Guimerà Azcárate. Al cap-d'avall, el seu republicanisme moderat i universitari no semblava absolutament incompatible, sobre tot en l'Europa del segle XX, amb les visites al monarca.

Era l'Azcárate un bon amic de Catalunya. Des del seu autonomisme doctrinari, fill del self-government anglès, acceptava de bon cor les reivindicacions catalanes.

La mort de l'Azcárate ens deixa l'enyo-ranca de les virtuts cíviques que posseïen els llustres varons del passat segle.

FULMEN

Els nostres soldats

HEM corregut pels camins gloriosos i dolorosos de França, en roimatge sentimental, i les nostres oracions han pregat pel temple torturat de Reims, pels ossaris de Verdun, per les runes d'Irún, per les muntanyes reconquerides semblants a enormes tumbols que perpetuen el record dels milers d'homes que anells ofrendaren. A Verdun culmina la nostra emoció. No manca més que, agenollats davant la terra que cubria mig mil·líó d'homes, la besessim. Era la nostra terra santa.

Restava encara l'emoció bessona de Verdun. Allò era ja el pretèrit. Per les runes de la ciutat morta vagaven les ombres dels heros i podia l'història començar les seves escriptures. Mes en un punt que no podem fixar trobarem l'emoció entranyable i viva, aquella emoció que produeix sempre la contemplació d'uns homes que fan pacte amb la mort seguint la seva planeta d'idealistes. Aquests homes, els voluntaris catalans, me agitaren l'ànima més que Reims i tant com la planura epopeïca de Verdun.

Estaven enemic d'un bosc, enclosos en una pedrera. A un costat un cementiri, creus senzilles amb una escarapela tricolor, a un altre, unes barraques; al fons un barracó de fusta per a refectori, i darrera un altre espòliari i més creus. Ens accompanyava el gene-

ral i l'oficialitat de la Llegió. La tarda era grisa i freda. Per damunt dels arbres els obusos xisclaven. De tant en tant sentíem la canona; després l'explosió de la bomba. I desfilarem davant dels nostres voluntaris formats, berret en mà, cercant en les fileres carres conegeudes i percebint el batec del cor plè de fraternitat.

Eren els nostres soldats. Mai, més que ara, hem escrit aquestes paraules. Soldats de França, però també soldats del món, com els creuats i els legionaris d'En Garibaldi, soldats religiosos que entraven en les milícies de la llibertat com altres en les de Déu, per la fe i sense altre afany de guany i de vanagloria que el de complir amb si mateix i rebre dignament la mort.

Quan, trençada la formació, ens rodejaren, tota Catalunya hi era amb aquells homes. L'un del Vallès, l'altre de l'Empordà, de Tarragona, de l'Urgell, de Barcelona... La flama de l'espiritu sant de la França havia passat per totes les nostres valls i totes les nostres muntanyes.

—Quants sou?

—Erem quinze mil espanyols i d'ells uns deu mil de catalans. Ara ja gairebé no arribem a mil.

Si abans no hi havia cap troç de terra sense una tomba espanyola, ja no's pot tro-

bar cap lloc de França sense una fossa catalana. Aquests catalans foren els de l'ofensiva del 9 de maig de 1915, els que més tard avançaren en la Champanya, els que's guanyaren la forragera en el Soma, els que caminaren sota la metralla, davant de tot-hom, en el Chemin des Dames, els que, finalment, reprengueren el Mort-Homme a Verdun. Un dia, des d'un banc del «boulevard», uns xics redrecaren unes banderes—franceses, espanyoles i catalanes—cridant per a formar un batalló de voluntaris. Al cap de pocs dies ja en desfilaven mil cincents per l'explanada dels Invàlids. Després als camps d'instrucció i un demà del començament de 1915 sortien de París, encapsalats per una senzilla bandera tricolor. Avui aquella bandera té totes les glorioses condecoracions. El primer batalló de marxa estranger és també el primer batalló dels exèrcits de França.

—I què ereu abans?

—De tot, enginyers i peons, periodistes i dependents, fins soldats.

—I per què us allistareu?

—Per a lluitar per la llibertat. Tots hem estat, i ho som, anarquistes, republicans o catalanistes.

Vint anys d'ebullició catalana, han donat deu mil soldats al món. Ja no hi han martres, ni republicans, ni catalanistes—se deia. Lo que no existia era l'organització de la passió, l'empenta heròica donada als idealistes.

França heròica toca a generala i deu mil catalans responduguero.

—I carlins, no n'hi han? També eren gent d'aventura.

—Un només, En Melcior Ferrer. Es un xicot brau i bo, però discutim.

Aquest que ens parla d'En Melcior Ferrer, se deia Fabra. Havia estat lerrouxista i empaïtat als carlins a la sortida del miting de les Arenas. «An allí vaig ésser ferit per primera vegada. A mi ja em ve de lluny això de combatre.»

A tots els hi venia de lluny. Catalunya és el més guerrer dels pobles d'Espanya. A sometent no's toca més que an aquí; els trabucaires nasqueren a Catalunya i els voluntaris, de don Carles o de la República, d'Africa o de Cuba, d'aquí sortiren. Complien a França un predestinament de raça. Es clar que haurien pogut ésser únicament uns saltataulells o uns paletes, però ens hem passat vint anys cridant visques a tots els ideals i arribada la guerra, deu mil voluntaris incorporen Catalunya a l'història de la gran tragèdia.

—I esteu contents?

—Quin remei hi queda! Som al ball i hem de ballar.

Se queixen, rondinen com a bons poilus, però un me diu somrient.

—No'n faci cas. A Barcelona tot-hom malparla en els partits, però arriben les eleccions i voten. Doncs aquí passa igual. Tot-hom rondina i quan arriba l' hora ataquen com uns diables. Prou que ho saben els alemanys. Aquest era un sector tranquil i d'ençà que han vist els nostres uniformes «kaki» no passa dia sense bombardeig i cops de mà.

Se feia de nit. Els oficials de la Llegió ens preguen preguem els automòbils. Ens abracem. Algú plora. Envieu-nos diaris i llibres i tabac i vi, si podeu, vi d'Espanya—ens criden. Marxem cap als automòbils freqüent nosells ulls. En la boira capvespal poc a poc se van fonent els cementiris, les barraques, la taca parda dels voluntaris que s'en entornen a les trinxeres.

PARADOX

Amb tota la nostra efusió preguem als nostres amics enviu diaris, llibres, paquets als nostres voluntaris. Poden enviar els dominicis al secretari del «Comitè de Germanor amb els voluntaris catalans». Passeig de Gracia, 41, o bé fer-ho directament als noms dels soldats que el mateix Comitè proporcionarà.

Una vèna als ulls

GOM que avui es el dia del sorteig i no hi ha espanyol que no s'omnii amb la grossa, les ulleres de color verd d'esperança que portem, no ns deixen veure la negrera de la nostra situació actual.

Ni'l govern fa de govern ni les autoritats

sabent lo que porten entre les maris. Cada dia se reuneixen noves Junes, a cada moment se prenen noves disposicions; s'anuncien mides extraordinaries, però els preus dels queviures pugen seguit, seguit, i els jornals, ja poc retribuïts, estan menaçats de mort per la manca de cotons i la mimba de les forces motrius.

Sórt que la grossa ens permetrà sortir de apuros i burlar-nos de tota mena de castig.

No és menys negre el cel de la nostra política. Quan tots els pobles civilitzats del món s'ajunten per a destruir al funest militarisme prussià, a Espanya hi ha qui somnia en ressucitar el règim del sabre. Mentre tot-hom clama per una amnistia reparadora de llamentables injustícies, En Cierva, l'home de la repressió de 1909, rastreja per a enfiar-se fins a un lloc que'l faci amo i senyor de les llibertats i de les vides de tots els espanyols.

Però l'esperança de la grossa no ns deixa fixar en el perill que corren les llibertats ciutadanes a costa de tanta sang coneguda.

Tan encegats estem amb la problemàtica i tan problemàtica!—riquesa que'n balla davant dels ulls, que ni'n adonem de lo que passa a casa nostra i quasi no ens hem adonat de l'intent, que per sòrt no ha passat de intent, d'insultar a Barcelona imposant-li, d'imperial ordre, un alcalde que'n haguera fet caure la cara de vergonya. Ja resulta prou vilipendiós pel cap i casal de Catalunya que uns quants rebrots d'aquell caciquisme xorc que semblava definitivament mort i enterrat, s'hagin fet amos de Barcelona i que la sòrt de la ciutat depengui dels caprichs d'un Collasco.

La rifa ens ha posat una vèna als ulls.

JEPH DE JESPUS

La casa de los muertos

SIGUE imperando en la cárcel de Barcelona el régimen de sequedad, de mansa ferocidad, de hipócrita crueldad y de completo abandono del alma del preso, que denunciábamos al ministro de Gracia y Justicia y al director general de Prisiones, en estas mismas columnas, a primeros del corriente y moliente año.

Domingo salió del Reina Regente, haciendo lenguas de la amabilidad y caballeridad de los oficiales del crucero. Los del Comité de huelga encuentran adorables a sus carceleros de Cartagena y al director del penal. ¡Dichoso Marcellino! ¡Dichoso profesor Besteiro y compañeros mártires! ¡Dichosos ustedes todos, que han hallado tan buenos guardianes! Yo, de la cárcel, no puedo hablar bien más que de los presos. Los presos son los únicos que me han parecido personas, que me han guardado las consideraciones que se me deben.

En las dos semanas que he estado encerrado no he sido objeto de ningún especial miramiento, no se me ha otorgado ninguna distinción, no he disfrutado de ningún privilegio. Estaba en preferencia, pero mis buenos seis reales diarios me costaba. Dentro de esa categoría, he estado sometido al régimen común. He convivido con toda la población penal, con toda la purria, con todo el zurrubri carcelario. He tenido cerrada la celda de día y de noche. He pasado recluido en los galápagos. He comunicado por los locutores generales. He sufrido los cacheos más indecorosos. Me han espiado, me han intervenido las cestas de la comida, me han fiscalizado las lecturas. He comido con cubierto de madera. Me han privado de reloj, de cuchillo de mesa, de luz, de aire, de todo. Si he querido tomar un baño, me lo ha tenido que recetar el médico como remedio, etc., etc. Y no digo todo esto en son de queja, no me lamento; lo hago constar nada más, para que a Ródenas se lo tengan en cuenta sus superiores y le sirva para ascender en la carrera.

Ródenas blasona y tiene fama de recto. Y lo es, al menos en lo que perjudica al preso. El reglamento se cumple en la cárcel con una rigidez militar. El doctor Queraltó fué

a visitarme a la prisión y porque no era la hora ordinaria, no le dejaron pasar a comunicar. No recuerdo si a algún otro le sucedió lo mismo. Al ingresar en el establecimiento, sufri los cacheos más indecentes a que se puede someter a un hombre. Me miraron los forros de la ropa y del sombrero. Me registraron los calcetines y las botas. Me sobaron el cuerpo desde la coronilla hasta el talón. Me palparon los sobacos, las plantas de los pies. Me lo tocaron todo, hasta los... bueno, pongan ustedes la palabra.

«Protestar? Ya lo hice. Pero inútilmente. Un día veníamos los presos del paseo. Ibanos en rigurosa fila, como reclutas, como bestias de lana. Todos mis compañeros iban descubiertos menos yo. Hacía un frío que se le caía a uno el pelo, y no me había querido quitar la gorra, para que los sesos no se me helaran. Un empleado, que se ha quedado tuerto de un botellazo que le arrojó un preso en el ojo que le falta, se me acercó y me dijo: «¡Abajo esa gorra!»

«Muy bien — respondí yo — ¡Abajo pesta gorra! El reglamento lo manda. Pero el reglamento mandará igualmente que en la prisión haya limpieza y que se quite el polvo y que se maten los chinches, de que, a pesar de haber entrado en el invierno, están llenas las celdas. ¡Abajo, pues, también el polvo y los chinches! Los chinches! Son casi la familia del preso. Hay quien se dedica a domesticarlos y a enseñarlos gimnasia. Hay quien tiene un colegio de esas voraces y hediondas bestezuelas. ¡Los chinches! Donde pone usted la mano, aplasta uno. El doctor Solé y Pla la noche que entró aquí mató 180. Yo llevo siempre ensartado uno en la punta de la pluma. Y cuando no es un chinche es un piojo. En la planta baja de las galerías, hay quien se guisa los piojos y se los come en tortilla. Chinches, piojos, pulgas, presos, carceleros. Esta casa es una guarida de alimañas, es una «ménagerie».

El carcelero cerró escandalizado el único ojo que tiene visible, y se marchó. Todo lo que le dije era un recadito para Ródenas. No sé si se lo llevó. Por si acaso lo estampo aquí. Aunque ya sé que todo es en balde. Cada cual es como es y ni el mismo Dios es capaz de ablandar a un carcelero endurecido y empedernido en el crimen.

La idiosincrasia del director de la cárcel la revela una anécdota que me contó Artís. En la anterior etapa en que don Ceferino dirigió la prisión, *El Diluvio* protestó del trato que se daba a no recuerdo qué preso. Ródenas fué al periódico a dar una explicación. Como allí se interesaran por que el aludido estuviera bien, Ródenas replicó: «Estar bien! Estar bien! En la cárcel sólo he de estar bien yo.»

ANGEL SAMBLANCAT

La rifada d'En Peret

ER fi s'acabaria la misèria a casa d'En Peret. Per fi, ell podria llençar als naços del senyor Gatuelles, aquells miserables trenta duros que li donava cada mes, per a estar deu hores diàries de cap als llibres; per fi la seva dona deixaria de treballar com un escarrat i de fer miracles, per a que no faltés cap dia el menjar a taula; i per fi les cinc criatures que tenien, podrien anar més endrecades i polides; anrien a col·legi, menjarien més i no cridarien tant. En Peret estava a punt de realitzar el seu somni daurat, no tindria de treballar ni per a ell ni pelis altres, perquè odiava els números, els llibres i els negocis; ell tallaria cupons cada tres mesos i viuria del tant per cent del seu capital. Aquest capital, encara no el tenia però ja era seu, perquè el tindria. En Peret, aquest Nadal treuria la rifa. La grossa és per a ell.

I no és perquè hagi somiat el número, ni li hagi dit cap gitana, ni hagi abocat vi sobre les estovalles, no; ell no hi creu en el diable. Es el número, el número per si sol que parla; un número format per cinc números i cada un tan ben posat, tan precis i sense desentonar del conjunt...

Vinticinc mil vuitcents dotze! En Peret— això que fa anys que té tractes amb els nú-

El català.— Encara ets germanòfil?...

meros—no havia vist mai fins ara, un número, una xifra, tan acabada, tan perfecta i arrodonida. I se'l mirava i l'escrivia sobre un cantó del paper—com feia amb el nom de la seva dona quan tenia relacions—se'l contemplava embadalit i després... l'estriava. Al cap d'un moment tornava a escriure'l.

Amb aquell número va fer-hi totes les combinacions numèriques possibles i totes li havien donat bon resultat. Ja podia fer les sumes, restes, multiplicacions i divisions imaginables i que són del cas; mai li havia resultat tretze.

En Peret va comprar una apuntació de vint rals d'aquest número a un ceg de la Boqueria, per una rara casualitat. Ell tenia avorrits als números; ells representaven la seva infelicitat. Al despatx masses números, i a casa pocs, pocs i no li sortien els competes. Per això no podia veure's!

I malgrat tot, al passar i veure aquell número, va cridar-li l'atenció i ell va dir-se instantàniament: —Si aquest t'ha sobtat, compre'l; aquest és l'elegit. —I va comprar-lo. I com més se'l mirava, més el captivava i posà en ell totes les seves il·lusions i totes les esperances.

Un amic mal intencionat li retreia la contradicció que hi havia, en la fe que tenia en aquell número, ell que sempre els havia tingut odi, els eterns enemics en aquelles inacabables sumes dels llibres del despatx, que no sortien mai bé. També li recordava l'esglai que va sofrir un dia que en el tramvia li van donar, casualment, un cap-i-cua i un passatger d'una barba descomunal—segurament colleccióista—va dirigir-li un esguard tan prenyat d'odi, que En Peret no va caure, perquè la plataforma era molt plena... Però En Peret ni s'escoltava lo que deien; ell estava convençut—no hi havia dubte—era el gros, la grossa i el gordo, com cridava el ceg venedor; i En Peret fóra ric i aleshores que el bacallà s'apujava cada dia més, ell menjaria *arroç bif*—així, arroç—i quan no hi hauria benzina ell estrenaria l'auto, encara que només fós per a donar una volta a les Rambles, per a que tot-hom s'enterés de que ell, En Peret, la seva dona i els cinc fills, ja havien anat a més. I qui sab, qui sab si ja s'atrevirien amb l'*armoniosa*? Vaja, que si això era guerra, ni mai que vingués la pau.

Mes, primer que la pau, vingué el somniat dia del sorteig i arribà alhora la fi de les il·lusions d'En Peret. A la nit, després de sopar, amb tota la serenitat que exigia el moment, obrí el diari i encara que no volia, l'esguard se li anà afanyosament cap al lloc d'honor: allí deia amb lletres grosses: *Loteria Nacional*. Amb tot refinament, després de caragolar-hi un cigarret, cerca primer amb tota intenció la grossa—primera de-

cepció—després les altres—segona, tercera i tantes decepcions—i després la darrera esperança, les petites—cinc duros per un! En aquell moment suprem, si En Peret hagués recordat el Pare-nostre, hauria resat. Mes, hauria estat inútil. Aquell número no fou premiat ni de cinc céntims.

El cigarret va caure-li de la mà esquerra, amb la dreta pegà un cop de puny fort a la taula, i llençà un renec...

La seva dona—pobre dona—el vigilà uns quants dies, perquè temia que, desilusionat, en fés una de forta, però En Peret s'ho prengué a les bones. Es veritat que per un moment pensà pendre la maleta i un llençol i embarcar-se cap a Nova-York i allí, vestit de fantasma, atracar a En Vanderbilt, mes, ho pensà més bé i per la dona i els seus fills decidí esperar a Cap-d'any que el senyor Gatuelles li augmentés el sòu de dos duros. JOAN APARICIO

SONATA XC

SORT de la neu, que m'ha distret aquesta setmana, sinó vos prometo que no m'hauria divertit gens ni mica. Fret i pluja i pluja i fret i ventades de Llevant ve't-aquí totes les gràcies que ha fet el cel en cinc o sis dies.

Al despertar-me cada dia jo prou dic: Sol, solet, vine'm a veu-re, vine'm a veu-re, sol, solet, vine'm a veu-re que tinc fret.

Però, res, el sol no vé i tinc de pensar en el parell de sabates que't posaràs perquè si en tens tres, tots tres són humids i plens de fang. Es el mal de tenir-ne més d'un, el que no més ne té un, no cal que's capiqui, aviat ha triat.

Sabeu que no hi havia carn de vedella? Doncs ara no n'hi ha de bou ni de moltó. Han matat un anyell que altre i algú tocino. Es com lo de les sabates no hi ha que triar i cal menjar-te lo que't donguin i no lo que tu voldries. Ara ens podem riure dels poderosos.

Jo de totes maneres escriuré an En Puig i an En Cambó que són a Galicia que em portin una vedella. Si no els hi volen vendre, que diguin que és per a la col·lecció de feres del Parc i així els hi deixaran treure.

La policia es dedica a copçar fantasmes quan van sense llençol; diu que n'han agafat més de trescentes cinquanta i que més n'empraren si els capiguessin a la presó. Diu que en ficaren molts a la presó de dònes. Marramau! Quina olla devia ésser allò! Quin magreig! Devia semblar un cine. El

director es va queixar i ara la policia ha deixat de cercar fantasmes i, aprofitant-se de la pluja, cerca caragols.

Els fantasmes que han quedat resten impiunes i estarà més amples. Ara sí que podrà dir: «Això és país! Això és país i no Alemanya o les trinxeres franceses, perquè de bròtols arreu n'hi han i la noble França tampoc se'n pot escapar».

Endemés, nois, fa un fret que pela. Bevem-hi?

Bevem-hi.

MORITZ IX

AL MINISTRE D'HISENDA

Senyor: Com vostè no ignora, són quinze mil·lions, o més, els espanyols que a hores d'ara no tenen cap altre anhel que poguer treure la grossa, en el solemne sorteig que avui deurà celebrar-se a Madrid.

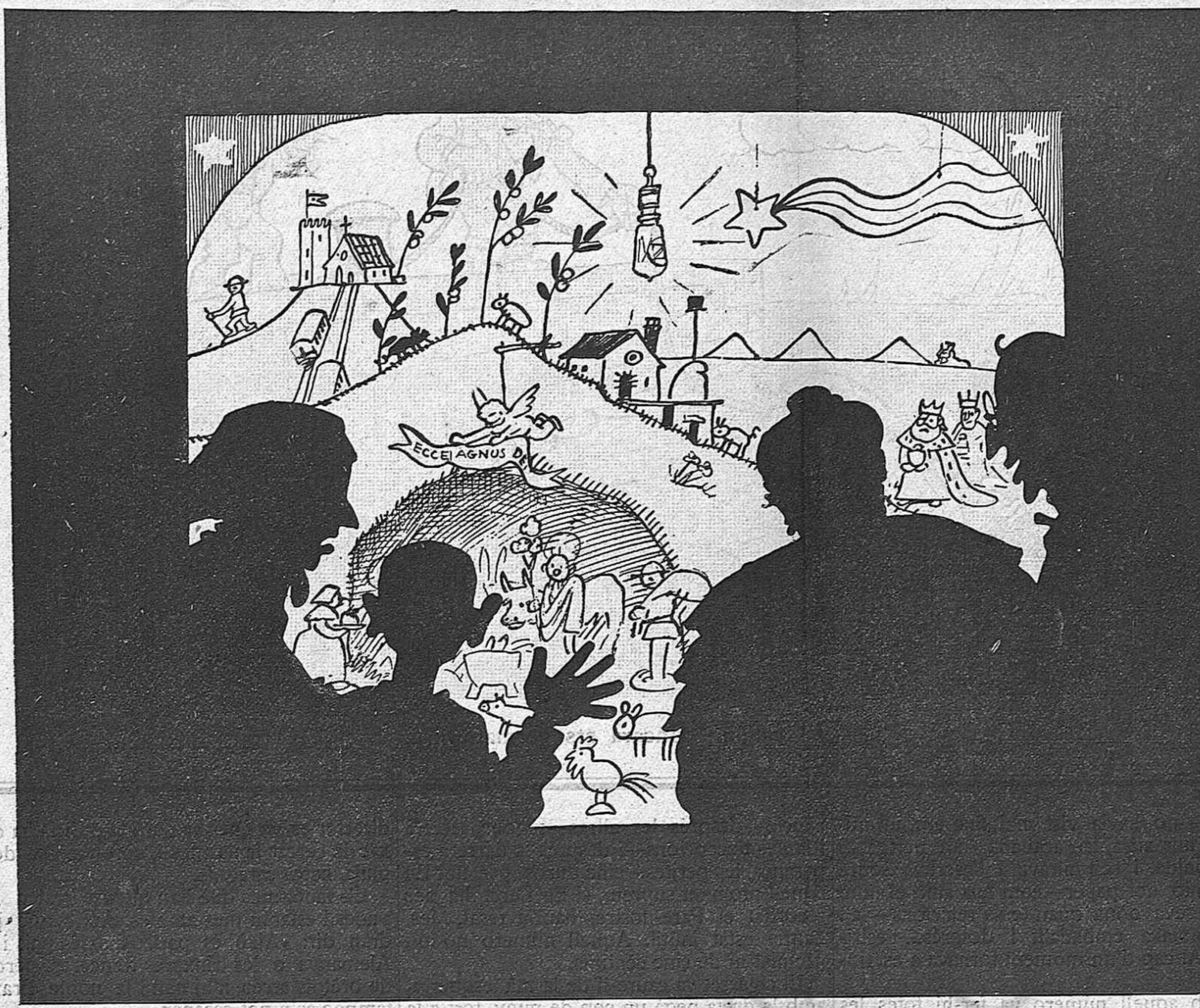
Els pensaments, les il·lusions, els projectes que aquests ciutadans han fet ja pot vostè imaginar-se's. Tots els problemes pends: el del pa, el de les mongetes, el de la carn, el del peix, el dels cigrons, el de l'oli, tots, tots absolutament quedarán resolts per sempre, perquè, si, com tot-hom creu, tot bixò treu la primera, qui patirà ja mai més?

Qui, tenint plena la bossa, anirà a pensà amb el preu del carbó o de la gallina? Tots rics, tots sans, tots lluents!... Què més pot desitjà un poble que sab de què se les heu?...

Ara bé, senyor ministre, en mig d'aquest quadro immens d'abundància i de riquesa, j'comprèn vostè el desconcert, la desil·lusió, la ràbia que tindrà la nostra gent quan, arribades les llistes del miraculos sorteig que tan febrilment espera, reparí que no ha tret res; ni la grossa, ni la xica, ni un reintegro?... Comprèn la desesperació horrenda que li causarà el saber que la grossa ha anat a Còrdoba, la segona a Puentefiel, la tercera a Mondoñedo i la quarta... al quint infern?...

Vostè, que és un home savi i de nobles sentiments; vostè, que, elevat pel poble, no busca més que el seu bé, vostè, això, pot evitar-ho.

Davant del Pessebre

El noi. — Que no hi ha l'home que caga, aquest any?
Sa mare. — Més aviat hi trobaràs el que caga que el que menja.

MORTIS XI

Còm?... Publicant un decret que, poc més o menys, digui: «Per certos motius, que'l Govern creu convenient reservar-se, el tradicional sorteig del 22 de desembre queda des d'ara sospès, fixant-se, per celebrar-lo amb tots els tràmits de llei, el dimecres 24 de l'abril de l'any que ve.»

El veu el *quid*, Sa Excel·lència? Mercès a aquest expedient tan pla, tan llis i tan fàcil, es logren amb un no res dugués coses ben laudables: en primer lloc, el Govern retrassa per bastants dies l'instant, sempre amarg per ell, d'haver de satisfer els premis, i el pobre poble innocent, que amb la ceba de la rifa alça en l'aire tants castells, pot viure entre hermosos somnis tres o quatre mesos més.

C. GUMA

Per mar
Un comboi que anava de Noruega a Anglaterra ha estat enfonsat pels alemanys, inclos un contratorpeder britànic de l'escola.

El vaixell patrulla francès *Paris II* ha estat averiat a la costa assíatica per les bateries turques, havent pogut, no obstant, arribar a port.

El vell guardacostes francès *Château Regnault*, que servia de transport al Mediterrani, ha estat torpedejat, salvant-se tot-hom menys dos mariners.

Per l'aire

Els avions alemanys han tornat a volar per damunt de l'Anglaterra.

També han volat per damunt de Dunkerque. No hi ha encara detalls de les desgràcies que han causat.

BON Nadal, estimats llegidors!

Ja sé que quasi és demanar un impossible, en els temps que correm; però ja que és costum donar les bones festes: bon Nadal!

I per a que sigui ben feliç, els recomano que's gastin dos ralets amb el nostre calendari.

L'*Almanac de LA CAMPANA DE GRACIA per a 1918*, que acaba de sortir, és un totem il·lustrat amb un sens fi de caricatures polítiques plenes d'intenció, i conté un text molt variat amb enginyosos escrits de tota mena.

Ja ha sortit el popularíssim

ALMANAC DE
La Campana de Gracia
per a 1918

**Es el més divertit dels calendaris polítics
Moltes caricatures — Molts acudits satírics**

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 14 AL 20 DE DESEMBRE

anys més avants

anys més avants

Per terra

Al front occidental, no hi ha hagut més que petites accions de detall. Sembla que els alemanys prenen en aquest front una gran ofensiva, la qual pot-ser es produirà per la Champaña. Però els pelets francesos tornen a cantar: «No passareu!»

Al front italià, els austro-alemanys segueixen els seus violents atacs a la zona muntanyosa, situada entre el Brenta i el Piave. Han pogut prendre algunes posicions secundàries i fer uns quants milers més de presoners, però la situació general no s'ha modificat en aquell front. Es evident que els italians segueixen parant els cops.

Al front rus i romanès s'ha firmat l'armistici. Aquell front ja no és un front...

Al front de Palestina, els anglesos han avancat alguns quilòmetres més enllà de Jerusalem, apoderant-se d'algunes altres poblacions.

Només costa DOS ralets

No es descuidin de comprar-lo, si volen passar aqueixes festes divertides.

Un barco que venia del Nord, carregat de carbó i destinat a Barcelona s'acaba de perdre a conseqüència del temporal.

Com sempre, el resultat de aquest accident serà una vergaçada a les costelles del consumidor.

L'amo del barco cobrà el «seguro» i pot-ser hi sortir guanyant; l'amo del carbó tres quartos del mateix.

Però el final serà apujar-se l'existència de les carboneries.

Ditxarts passat celebraren la festivitat de la seva patrona els Agents de Cambi i Borsa. La celebraren amb una missa cantada. No sabeu qui és la patrona dels borsistes? Nostra Senyora de l'Esperança. De l'Esperança... de que pugin les lliures esterlines.

Ara, ara va de debò.

Diuen de Madrid que el decret de disolució de les Corts no farà esperar-se.

I el de l'Amnistia? — preguntaràvostès.

Aquest rai... Els empresonats ja tenen esperal...

Frets, temporals d'aigua, de vent i de neu; totes les calamitats hivernals damunt d'Espanya.

Se veu que el qui dicta el Calendari del País allà dalt, a les altures, no té pas en compte la dolça neutralitat dels tristes espanyols.

Nostre Senyor dels altres ho entén al revés.

— Ets pacifista? — diu — Doncs llenyal... — I encara ens envíeu llenya, menos mal, lo que ens envia, panalls i calamarsa.

En pocs dies han entrat a la «Lliga Regionalista» vuitanta i pico de socis més.

El paper Cambó, doncs, està en alça i això que ningú ho diria.

Amb el fracàs dels seus lloc-finents al Municipi, tenia que haver baixat al menos cinc enters.

A la Casa del Poble de Reus, En Colominas Maseras ha donat una conferència,

Tema del discurs: «El deure de les esquerres.

El deure de les esquerres ja li direm nosaltres quin és: obrar, d'ara endavant, al revés de lo que s'ha vingut fent.

I treballar de ferm per la revolució, no per la revolució dels galons, sinó per la veritable, per la del poble, que és la única que ens ha de portar la República.

Llegeixo:

«El President de la Mancomunitat ha cumplimentat al señor obispo.»

Oh, ja ja...

Mentre cumplimentant tant a les carreteres com al señor bisbe, no's queixaran pas els automobilistes.

Arriba mossens!

Hi ha places de capellà vacants en la «armada espanyola».

No us fan goig?

Mireu que s'paguen bé; bona vida i poca feina.

Mireu que la «armada espanyola» serà eternament neutra!!!

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8

(c) Ministerio de Cultura 2005